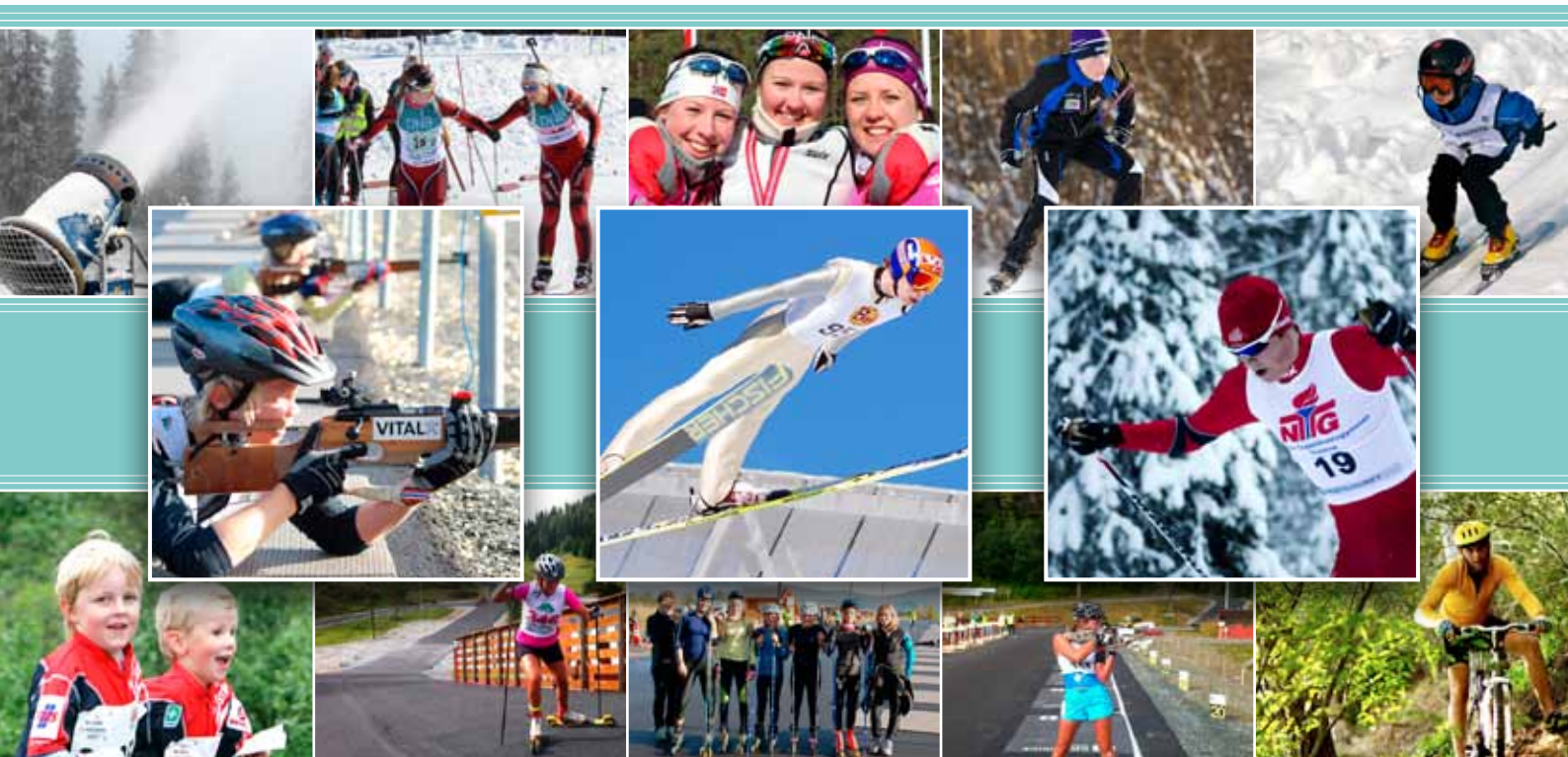

PROSPEKT 2013

BARENTS STADION

Sjurelv

Ressurser i prosjektet:

Norbye & Konsepta AS, design og trykk

70 N arkitektur AS, Illustrasjoner og situasjonsplan

Sjurelv AS, Prosjektledelse og ansvarlig for leveransen

INNHold

BAKGRUNN	4	HVORDAN SKAL BARENTS STADION	
HVA HAR VI OG HVA PLANLEGGER VI?	6	REALISERES?	10
LANGRENN	6	OFFENTLIGE VIRKEMIDLER	10
- Langrennsløyper og stadion	6	- Næringsliv og "folkeaksjer"	10
- Rulleskianlegg	7	EIERSKAP, DRIFT OG FINANSIERING	11
SKISKYTING	7	- Frivillighet	12
- Skiskytterbane	7	KOMMUNALE PLANER OG VEDTAK	13
HOPP	8	MULIGHETER FOR TRINNVIS UTBYGGING	14
IDRETTSHUS	9	KOSTNADSOVERSLAG	14
SNØPRODUKSJON, LYS, EL-KRAFT	9	VIDERE PROSESS OG FREMDRIFT	14
		BYGGESTART OG FERDIGSTILLELSE	14

BAKGRUNN

Tromsø Idrettsråd gikk i 2008 i gang med prosjektet «Idrettsbyen Tromsø». Prosjektet hadde til hensikt å lage en god, realistisk plan for utvikling av idrettsanlegg. Viktige prinsipper for prosessen og planen var at samlokalisering og flerbruk skulle være de sentrale bærebjelkene. Ikke bare antall, men også tidsriktige idrettsanlegg har vært og er en mangelvare i Tromsø-region. Konsekvensene er blant annet at:

- Det er ventelister for å komme inn i idretten
- Mange unge idrettstalenter flytter til andre regioner

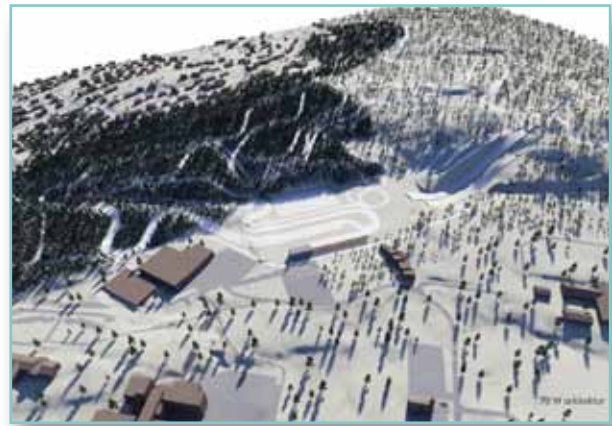
Sommeren 2012 var rapporten ferdig og planene for anlegg ble presenterte. Fem ulike arenaer ble beskrevet som fremtidens arenaer for bredde- og toppidretten. Planene inneholder anlegg som kan huse over 40 idretter i mer enn 30 ulike anlegg. I tillegg er de fleste arenaene tilpasset internasjonale krav og gir muligheter for store arrangementer.

Barents Stadion er den ene av de fem arenaene som nå skal realiseres. Tromsø kommune fattet i oktober 2012 vedtak om å stille seg bak planene om ny skistadion. Barents Stadion skal bli den nye hovedarenaen for langrenn, skiskyting, hopp og kombinert.

Stadion skal lokaliseres i Grønnåsen og vil skape nye muligheter for idretten, befolkningen og næringslivet i regionen. I tillegg vil den gi muligheter for flerbruk innenfor andre idretter, kultur og næringsliv med plass til 25 000 tilskuere.

Vi inviterer deg til å bli med og realisere
VINTERIDRETTENS STORSTUE I TROMSØ!

KONSEPTSKISSE BARENTS STADION

HVA HAR VI OG HVA PLANLEGGER VI?

LANGRENN

Tromsø skiklubb langrenn (TSKL) sin hovedaktivitet er langrenn. Treningsglede, vennskap og utvikling kjennetegner aktiviteten. Klubben markerer seg med stor bredde i trenings- og konkurransesammenheng, og har utøvere som spenner fra topp motiverte med store ambisjoner til de som synes å gå på ski er gøy.

TSKL er inne i en vekstperiode med flere og bedre skiløpere, med 330 aktive medlemmer hvor hovedvekten er under 14 år. I tillegg er det årlig 600-1000 ivrige barn som deltar på ukentlige "onsdagsrenn".

TSKL benytter kommunens lysløypenett til trening og konkurranser - noe som klubben setter stor pris på. Klubbens medlemmer legger ned mye arbeid med å holde konkurranseløypene og klubbhuset, midt på Tromsøya, i forsvarlig stand. Nåværende traséer holder dessverre ikke FIS krav - noe som gjør at større mesterskap ikke kan arrangeres. Til tross for dette, innehar TSKL meget god arrangørkompetanse opparbeidet over mange år.

Nytt anlegg - Barents Stadion

Barents Stadion skal oppfylle internasjonal krav med fasiliteter som legger til rette for gode:

- TV-overføringer
- Forhold for løpere og støtteapparat
- Publikum
- Løypemannskap og tekniske tjenester

LANGRENNSLØYPER OG STADION

Løpesystemet på Barents Stadion skal utvikles slik at alle disipliner for langrenns- og skiskytterkonkurranser skal kunne avvikles. Løpesystemet skal bestå av to separate 5 km traséer; en for klassisk og en for fri teknikk. I tillegg skal enkelte deler av de to traseene kombineres for å lage asfaltert rulleskibane. Løypene skal tilpasses alle aldersgrupper og nivå - noe som skal bidra til utvikling, mestring og skiglede. Traseene skal legges kompakt, med sløyfer som gjør at terrenget utnyttes maksimalt. Dette gir utfordrende og spennende løyper, samtidig som publikum vil kunne se løperne flere ganger fra samme sted, både live og på TV. Det planlegges et stadionområde med inn- og utgang og tribuner.

Pris: Om lag 4 mill. kroner for løyper og 7 mill. kroner for stadion.

RULLESKIANLEGG

Alle moderne skianlegg har traséer for rulleski samt gang- og sykkelveier til treningsformål. Et rulleskianlegg er fullstendig skjermet for biltrafikk. Dette bidrar til at mange velger rulleskianlegg framfor å trene langs bil, sykkel- og gangveier. Barents Stadion skal bygges opp med et asfaltert løypenett på om lag 3 km. Denne løypa anlegges i nærområdet til stadion, avgrenset av hoppbakkens adkomstvei, Universitetet og boligområder. Rulleskiløypa vil benyttes til både skiskyting og langrenn. Anlegget skal konstrueres for og brukes av utøvere i alle aldre, og skal benyttes til både trening og konkurranser. Ei asfaltert rulleskiløype kan også benyttes av rullestolbrukere og piggere.

SKISKYTING

Skytebanen er plassert på nåværende skistadion. Fra å være relativt avsidesliggende for 25 år siden er den nå midt i byens mest trafikkerte ferdselsåre for syklister, gående og løpende. Dette, sammen med anleggets nedslitte karakter, skaper utfordringer. Dette løses når den flyttes til Barents Stadion.

Tromsø skiskytterlag (TSSL) ble etablert i 1984. TSSL er nå et av Norges største skiskytterlag og har over 70 aktive utøvere. Klubben har opp gjennom tiden arrangert NM, "Barentskamp", NNM, kretsmesterskap og kretsrenn. Tromsø er vertsby for mange skiskyttere på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå.

Pris: Om lag 13 mil. kroner for rulleskianlegg og om lag 5 mill. kroner for skiskytterbane.

SKISKYTTERBANE

Skytebanen plasseres sentralt i stadionområdet med godt innsyn for tilskuerne. Skytebanen skal bygges iht. gjeldende nasjonalt lovverk om skytebaner.

Skiskytteranlegget i Barents Stadion er planlagt lagt "litt inn i bakken" på vestsiden av stadion. Denne løsningen er valgt på bakgrunn av profesjonell befaring utført av Svein Hjort (NSSF) og Hermod Bjørkestøl (NSF), sommeren 2011. Løypene legges slik at løperne kommer inn på standplass fra venstre og går ut på standplassens høyre side. Ved utgangen på høyre side skal det anlegges strafferunder (150 og 100 m). Skyteavstanden er 50 meter. Skytebanen er planlagt med 35 skiver, slik at større nasjonale og internasjonale renn kan avvikles. Ved mange skytebaner, for bruk med grovkalibrede våpen, er det konflikter mellom skytebaner og naboers behov for ro og fred. Støy fra skiskytteranlegg vil imidlertid være et begrenset problem på grunn av støysvak ammunisjon hvor man ikke trenger hørselvern under skyting.

HOPP

Tromsø skiklubb hopp har 130 medlemmer, og har arbeidet jevnt med rekruttering gjennom å drive hoppeskole og samarbeide med skoler og foreninger. Målet er å ha et godt miljø hvor hoppere uansett ambisjoner og alder finner seg til rette.

Med utgangspunkt i Grønnåsen er det utviklet mange talenter opp igjennom årene. I dag er TSKH en av de største klubbene i Norges-cupen.

Juniorene våre tar medaljer i NM og er tatt ut til å representere Norge. Problemet er at de har måttet flytte til steder med skikkelige bakker, hopp på videregående skole og hoppteam. TSKH trenger bedre bakker for å kunne bygge opp noe tilsvarende for landsdelen i Tromsø.

Grønnåsen hoppcenter i dag:

Grønnåsen hoppcenter består av fem bakker: K6, K12, K30, K45 og K70. Anlegget er foreldet i forhold til den rivende utviklingen som har skjedd i hoppporten med V-stil og helårshopping på plast. Største bakke er for liten til å kunne arrangere nasjonale og internasjonale renn for seniorer. Flere av bakkene trenger omfattende renovering.

Planen for nye bakker:

Klubben samarbeider med landets beste bakkekonstruktører om å planlegge en «normalbakke» (K95) der den største OL-bakken var tenkt lagt. Bakken vil legges inn i terrenget for å skjerme for vind og dempe tårnet. Rundt denne ønskes å bygge K70 (flyttes), nye K45, K30, K15 og K6. Det utredes for tiden hvordan dette kan legges i terrenget.

Alle bakkene ønskes bygget med plast så man kan hoppe mer enn 3-5 måneder i året. I dag finnes ikke plastbakker i Nord-Norge.

Pris:

45mill. kroner

Modernisering av Grønnåsen har topp prioritet fra Norges skiforbund som et landsdelsanlegg. Erfaringene fra de ca 100 plastbakkene som er bygget i Sør-Norge, er at det gir økt aktivitet og rekruttering. Plastbakker er også en forutsetning for å kunne drive seriøst med hopp.

En K95 vil være meget attraktiv for å arrangere treningssamlinger og internasjonale renn - i midnattsol.

IDRETTSHUS

Det skal bygges idrettshus som skal inneha:

- Grupperom, styrkerom, garderober og dusj
- Kafé
- Tekniske funksjoner

SNØPRODUKSJON, LYS, EL-KRAFT

Det vil bli lagt ned røropplegg for transport av vann til tre knutepunkter i løypeanlegget. Her vil det bli produsert snø for hele løypeanlegget når det er nødvendig. Dette sikrer tidlig snø. Stadion vil bli belyst med store hovedlys i tillegg til lys som er tilpasset blinkene på skiskytteranlegget. Løypeanlegget blir punkt-belyst på strategiske punkter. Det legges vekt på belysning på steder som er spesielt interessante for gode TV-bilder. Det er regnet med en etablering av 1 stk. nettstasjon på 500 kVA sentralt plassert i anlegget. Denne nettstasjonen skal forsyne alle tenkte anlegg tilhørende Barents Stadion.

Priser:

Idrettshus 12 mill. kroner

Snøproduksjon 4 mill. kroner

Lys 6,7 mill. kroner

HVORDAN SKAL BARENTS STADION REALISERES?

Ofte bygger og finansierer kommunene idrettsanlegg over egen økonomiplan og med spillemidler. Det finnes eksempler på andre måter å finansiere liknende idrettsanlegg på, hvor idretten, kommunen og andre bidragsytere sammen realiserer større anlegg. ("Knyken"¹ i Orkdal)

Barents Stadion må realiseres gjennom et spleiselag hvor kommune, fylkeskommune, idrettsforbund, idrettslag, næringsliv og private aktører sammen bidrar.

OFFENTLIGE VIRKEMIDLER

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet forvaltes og fordeles av Kulturdepartementet. Søkere om tilskudd av spillemidlenes overskudd til idrettsanlegg kan være kommuner, fylkeskommuner, idrettslag, andelslag eller andre sammenslutninger.

Tromsø kommune har gitt klare signaler om at de ønsker å bidra med finansiering av Barents Stadion. Kommunen kan både prioritere og påvirke politisk i sammenheng med spillemidler og annen offentlig finansiering.

Kommunen kan slik sett bidra med å:

- Prioritere anlegg som gir mulighet for flerbruk og samlokalisering
- Fortsette sin praksis med å forskuttere spillemidler slik de har gjort for bygging av fotballanlegg
- Besørge regulering og planlegging
- Avgi eiendom til idretten vederlagsfritt
- Sette et regionalt politisk fokus og initiere interkommunalt samarbeid
- Søke samarbeid med næringsaktører for å skaffe bidrag til å realisere anleggene
- Lede prosesser for ryddig organisering og forpliktende deltagelse fra næringslivet. Dette er avgjørende dersom man skal nå frem med en RDA-søknad som del finansiering
- Drive politisk arbeid for å skaffe finansiering over statsbudsjettet

NÆRINGS LIV OG "FOLKEAKSJER"

Private aktører og privat næringsliv er potensielle kilder til finansiering av idrettsanlegg og arenaer. "Telenor Arena", "Røkkeløkka" og "Sparebanken Møre Arena" er eksempler på idrettsanlegg og

¹ Orkdal IL har bygget en arena; "Knyken", for alpint, langrenn, skiskyting, hopp, kombinert og rulleski.

arenaer hvor privat næringsliv har gått inn med midler. I slike sammenhenger er det ikke direkte gevinst på investeringen man oppnår, men andre gevinster for investoren eller gaveviteren - omdømmebygging og at man tar samfunnsmessig ansvar + økt attraktivitet gjør at slike investeringer blir lønnsomme på sikt.

"FOLKEAKSJER"

I noen sammenhenger er det en løsning hvor byens befolkning og næringslivet kan bli med-eier i idrettsanlegg gjennom å lage "folkeaksjer". En slik modell egner seg ikke til finansiering av en stor arena, men heller anleggselementer i en arena.

EIERSKAP, DRIFT OG FINANSIERING

Rett valg av eierskaps- og driftsmodell av idrettsanlegg er viktig. Historisk har det vært mest vanlig at kommunene bygger og driver idrettsanlegg i Norge, imidlertid er idrettslagene selv innstilte på å drifte anleggene i Barents Stadion. Det kan etableres ulike former for eierskap - ut fra gitte premisser:

- **Kommunalt eierskap**
 - Det er ikke unormalt at kommuner bygger og eier idrettsanlegg, og ofte er dette svært gunstig både i forhold til mva. regler og lav rente på lån til investeringene.
- **Klubbene som eier av eget anlegg, (splittet eierskap i arenaen.)**
 - I noen tilfeller vil det kunne være hensiktsmessig å dele opp arenaen i ulike anlegg, hvor klubbene eier sine respektive anlegg. Dette gir klare avgrensninger ift. ansvar, men kan gi begrensede muligheter for synergier både i bygge- og driftsfasen.

- **Klubbene som eiere av arenaen i et felles selskap/organisasjon.**

- Et felles eierskap for hele arenaen kan i mange sammenhenger være en god løsning. Dette gir sannsynligvis de største mulighetene for gode finansielle løsninger, synergieffekter og stordriftsfordeler.

- **Delt eierskap mellom klubbene og kommunen**

- Et kommunalt eierskap sammen med klubbene gir helt klare fordeler knyttet til finansiering og sikkerhet. Videre vil denne modellen gi store muligheter for en gunstig drift hvor det frivillige og kommunen drifter arenaen sammen.

- **Delt eierskap mellom kommune, klubb og private aktører (OPS)**

- Et eierskap som bygger på offentlig/privat samarbeid gir ofte størst uttelling av offentlig finansiering. Dette er en modell som er lite attraktiv for private aktører som ønsker avkastning på kapital. Er det derimot aktører som ser en samfunnsmessig gevinst og verdsetter denne, er slikt samarbeid ofte en god løsning.

KONSEPTER SOM GIR INNTEKTER

Dersom idrettsanlegg skal generere sikre inntekter, må man tenke smarte konsepter hvor andre kilder til inntekt settes i fokus. Anlegget må generere inntekter utover det medlemmene kan bidra med gjennom idrettsarrangement, medlemskontingent, vaffelsalg og betaling for bruk.

Innbyggere i Norge er verdens mest aktive, og de "profesjonelle mosjonistene" på 40+ bruker millioner hver år på å dyrke sine fritidsaktiviteter. Slik aktivitet kan man tilrettelegge for i idretten og ta betalt for.

Et idrettsanlegg kan være arena for konserter og utstillingsmesser. Tilrettelegges infrastrukturen på optimal måte, kan et idrettsanlegg huse titusenvise av tilskuere og besøkende.

Arrangementsturisme er et begrep som er i ferd med å bli befestet også i Norge. I denne sammenheng finnes det store muligheter i en by som Tromsø. Større idrettsarrangementer gir positiv økonomisk effekt både for idretten og næringslivet i Tromsø. I tillegg kan man utvikle egne eller søke på rullerende "kommersielle" arrangementer. Her finnes mange muligheter.

Et konsept samarbeid med barnehage, skole, universitet/høgskoler vil også kunne gi muligheter for inntekter. "Ski-SFO", "Idrettsbarnehage" og utleie av anlegg til utdanningsinstitusjoner (idrettslinjer) er noen eksempler på slike samarbeid.

Innenfor dette temaefgt er det bare kreativiteten som setter begrensningene.

FRIVILLIGHET

Norge er unik i verden når det kommer til frivillig innsats. I denne frivillige innsatsen ligger det mange muligheter for sunn og kostnads-effektiv drift. Idretten vil kunne drive anleggene mye billigere enn tilfellet ville være dersom næringslivet eller kommunen eide anleggene alene. En samlokalisering av flere anlegg, slik som i Barents Stadion, vil gjøre driften effektiv. Kraften i det frivillige vil bli enorm i en samlokalisert arena med opp i mot ti klubber og lag som står sammen. Summen av muligheter blir mange om man summerer opp utøvere, støtteapparat, klubb og familie.

KOMMUNALE PLANER OG VEDTAK

Tromsø kommune har, etter innspill fra Tromsø Idrettsråd, og gjennom revisjon av arealdelen av kommuneplanen 2011-2022, tatt inn området i Grønnåsen og gitt det status "Idrett". Området må imidlertid reguleres til formålet som ny skistadion.

Videre er også planene med ny skistadion tatt inn i kommunedelplanen for idrett- og friluftsliv. I denne heter det blant annet:

Hovedkonsepter:²

1. Ski, friluftsliv, folkehelseaktiviteter:

Sentralt her er det grønne området på toppen av Tromsøya, fra Charlottenlund i sør til Stakkevollan i nord. Prosjektet beskriver en rekke ideer om konsepter i dette området.

Bla.;

- Klatrepark, stier/løyper for rehabilitering og handikapidrett, rulleskiløype i tillegg til dagens aktiviteter i området rundt Charlottenlund.
- I området ved Grønnåsen, er det gode muligheter for utvikling av FIS- godkjente konkurranseløyper. I området foran hoppbakken kan det anlegges stadion for ski og skiskyting, der garderobes og bygningsmessige løsninger kan samlokaliseres med utvidelser av idrettsanlegg for student-idrettslaget i Tromsø.

Arbeidet med "Idrettsbyen Tromsø" har også ført til en klar kommunal prioritering av en ny skistadion, og Tromsø kommune fattet følgende vedtak da de behandlet prosjektrapporten til "Idrettsbyen Tromsø" i kommunestyret 31. oktober 2012:

Vedtak:³

1. Tromsø kommune stiller seg bak rapporten Idrettsbyen Tromsø har for anleggsutbygging på Templarheimen (Barents arena) og Grønnåsen (Barents stadion).
2. Rapportens prioriteringer utover Templarheimen og Grønnåsen, vil bli vurdert i arbeidet med ny kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2014-2017.
3. Tromsø kommunes første prioritering innenfor kultur og idrett er etablering av et nytt svømme- og badeanlegg på Templarheimen.
4. Arbeidet med kommunedelplanen for idrett og friluftsliv 2014-2017 startes januar 2013. Anlegg fra Idrettsbyen Tromsøs rapport som kan være aktuell å realisere i perioden tas inn i handlingsprogrammet for å kunne motta spillemidler.

² Utdrag fra side 17 i kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2010-2013.

³ Utdrag fra protokoll, sak 179/12 i kommunestyret 31. Oktober 2012

MULIGHETER FOR TRINNVIS UTBYGGING

Som en konsekvens av et relativt høyt investeringsbehov og omfanget av det som skal bygges på denne stadion totalt sett, må trinnvis utbygging av Barents Stadion vurderes. Imidlertid er målet å bygge alt i ett byggetrinn når man først tiltreier området, siden stadion ikke bør fremstå som en byggeplass i flere år etter at den er tatt i bruk.

Det må i denne sammenheng gjøres konkrete vurderinger av hva som kan splittes opp i byggetrinn og sammenstille dette med budsjetter og finansieringsplaner.

KOSTNADSOVERSLAG

ANLEGGSELEMENT	PRIS
Stadion og løyper	11 mill. kr
Rulleskiløyper	13 mill. kr
Skiskytterbane	5 mill. kr
Hoppbakker	45 mill. kr
Idrettshus	12 mill. kr
Snøproduksjon, lys, og el-kraft	10,85 mill. kr

VIDERE PROSESS OG FREMDRIFT

Prosjektet er inne i en fase hvor det er behov for regulering av området i tett dialog og samarbeid med Tromsø kommune, Universitetet i Tromsø, Troms fylkeskommune og private eiere.

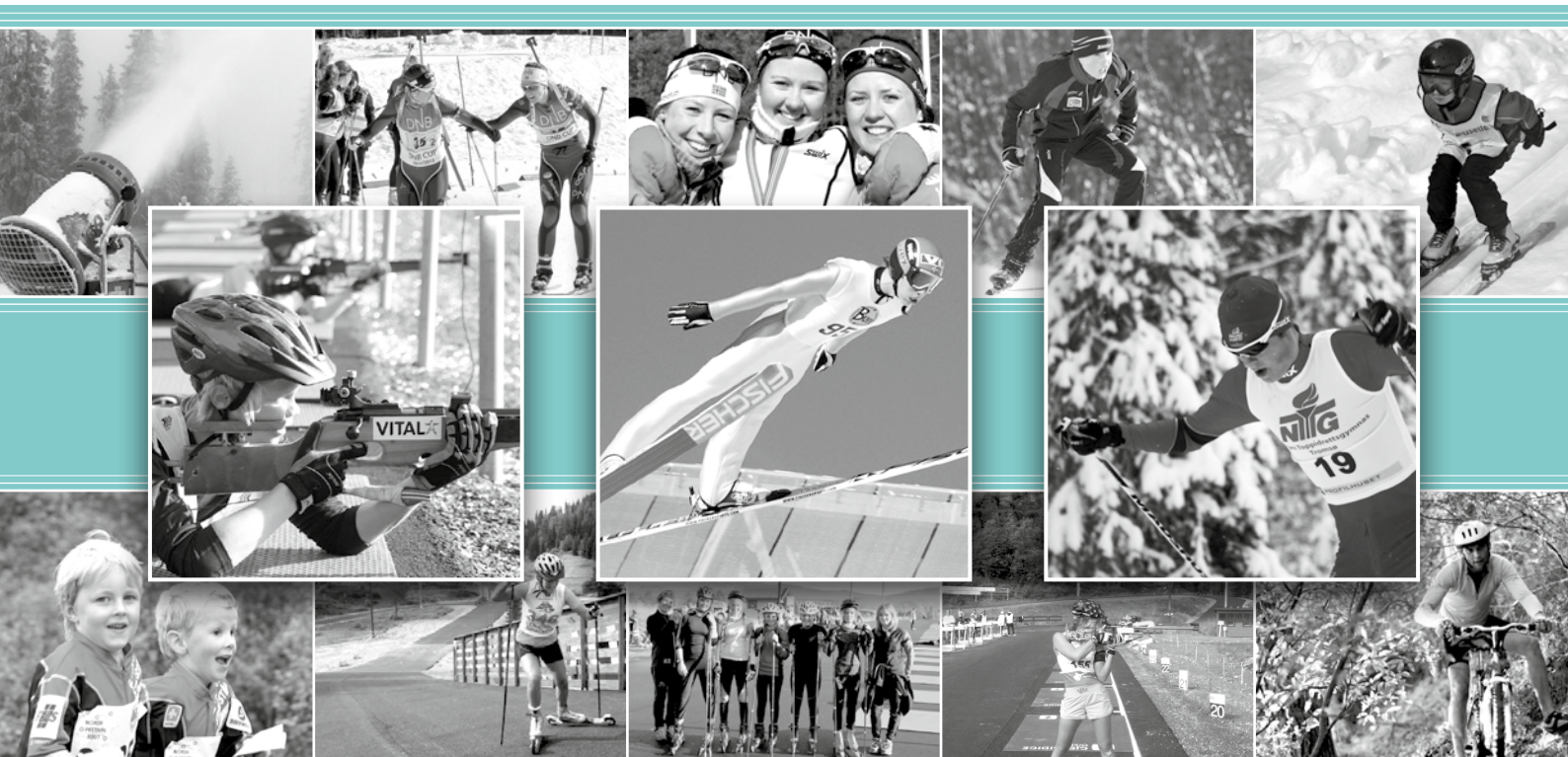
Det vil være behov for å kjøre flere prosesser parallelt hvor den ene prosessen er gjensidig avhengig av den andre.

Byggestart og ferdigstillelse

Avhengig av prosesser og finansiering, ser man for seg en oppstart i 2014/2015. En ferdigstillelse ventes ett år etter oppstart.

Bilder er levert av Nordlys

Utviklet med støtte fra:

Tromsø kommune

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

